BANK SPÓŁDZIELCZY
W PŁOŃSKU
Grupa BPS

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PŁOŃSKU
ZA 2015 r.

Zatwierdzono na posiedzeniu Zarządu Banku w dniu 11 lutego 2016r.

Sporządził i przedstawił :

ZARZĄD BANKU

BIEGŁY REWIDENT
Nr ref. KIBR 5749
mgr Lech Nikołajuk

Płońsk, luty 2016 rok

SPIS TREŚCI

I Ogólne informacje o Banku **3**

1. Władze Banku 3
2. Organizacja i sieć placówek 6
3. Pracownicy Banku 6
4. Członkowie Banku i fundusze własne 7
5. Majątek Banku i inwestycje finansowe 7

II Uwarunkowania ogólne prowadzonej działalności **9**

III Charakterystyka podstawowych obszarów działalności Banku **10**

1. Działalność depozytowa 11
2. Działalność kredytowa 12
3. Pozostała działalność 13

IV Sytuacja finansowa Banku i wykonanie wyniku **14**

1. Bilans 14
2. Rachunek zysków i strat 15

V Działalność inwestycyjna Banku **16**

VI Wskaźniki finansowe charakteryzujące działalność Banku w 2015r. **17**

VII Komunikacja z klientem i członkami Banku **19**

VIII Społeczna działalność Banku **20**

IX Działalność marketingowa Banku **20**

X System zarządzania Bankiem **21**

1. System zarządzania ryzykiem 22
2. System kontroli wewnętrznej 31

XI Przewidywane warunki realizacji wyniku finansowego w 2016r. **32**

I OGÓLNE INFORMACJE O BANKU

Nazwa	**Bank Spółdzielczy w Płońsku**
Forma prawna	**Spółdzielnia**
Fundusz założycielski	**39 404 440,68 PLN**
KRS	**0000049877**
REGON	**000508945**
NIP	**5670005918**
Kraj siedziby	**Rzeczpospolita Polska**
Siedziba	**Płońsk**
Adres	**09-100 Płońsk ul. Płocka 28**
Telefon	**(23) 663 09 31**
Faks	**(23) 663 09 01**
Strona internetowa	**www.bsplonsk.pl**

1 Władze Banku

W 2015 r. Rada Nadzorcza pracowała w poniższym składzie:

	Imię i Nazwisko	Funkcja
1	Jan Pepłowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
2	Wojciech Rutkowski	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
3	Karol Nalborski	Sekretarz Rady Nadzorczej
4	Andrzej Biernatowicz	Członek Rady Nadzorczej
5	Adam Brzeszkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
6	Jerzy Granuszewski	Członek Rady Nadzorczej
7	Alina Jezierska	Członek Rady Nadzorczej
8	Teresa Łukaszewicz	Członek Rady Nadzorczej
9	Deonizy Pietras	Członek Rady Nadzorczej
10	Wojciech Senderski	Członek Rady Nadzorczej
11	Zenon Śmigielski	Członek Rady Nadzorczej

Badano
BIEGŁY REWIDENT
Nr ew. KIBR 5749
mgr Lech Nikołajuk

Działalnością Banku kierował Zarząd w składzie:

	Imię i Nazwisko	Funkcja
1	Teresa Kudlicka	Prezes Zarządu
2	Dariusz Konofalski	Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych
3	Barbara Szczypińska	Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno - Finansowych
4	Wioleta Ciulińska	Członek Zarządu Banku
5	Robert Malinowski	Członek Zarządu Banku

Zarząd wykonując swoje obowiązki odbył 51 posiedzeń, na których podejmował decyzje kredytowe, zapoznawał się i analizował otrzymywane materiały zgodnie z systemem informacji zarządczej. Podjęto ok 130 uchwał, które dotyczyły bieżącej działalności, między innymi wprowadzających zmiany w procedurach produktowych oraz regulacjach dotyczących zarządzania ryzykiem bankowym.

Zadania realizowane były w strukturze organizacyjnej dostosowanej do skali prowadzonej przez Bank działalności oraz wymogów obowiązujących przepisów prawa i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

Sytuacja ekonomiczno- finansowa Banku podlegała kwartalnie ocenie KNF oraz Banku Zrzeszającego. W cyklu BION realizowanym w 2015 r. Bank został wyłączony z badania jakości zarządzania ryzykiem z uwagi na dobrą ocenę BION nadaną na datę 31.12.2013 r.

Sprawozdawcze Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Płońsku obyło się w dniu 15.04.2015 r. z poniższym porządkiem obrad:

1. Otwarcie Zebrania Przedstawicieli.
2. Wybór Przewodniczącego, Sekretarza i członka Prezydium Zebrania Przedstawicieli.
3. Stwierdzenie przez Przewodniczącego prawidłowości zwołania Zebrania Przedstawicieli oraz jego zdolności do podejmowania uchwał.
4. Przyjęcie porządku obrad.
5. Wybór Komisji:
   a) Mandatowo - Skrutacyjnej,
   b) Uchwał i Wniosków.
6. Przyjęcie protokołu z Zebrania Przedstawicieli odbytego 25 kwietnia 2014 r.
7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Statucie Banku.
8. Sprawozdanie Zarządu z:
   a) działalności Banku w 2014 roku wraz z propozycją kierunków rozwoju działalności bankowej i społeczno-kulturalnej na 2015 – 2016 r.,
   b) wykonania uchwał z poprzedniego Zebrania Przedstawicieli.
9. Opinia Biegłego Rewidenta dotycząca badania bilansu Banku oraz wniosek Zarządu w sprawie podziału nadwyżki bilansowej.

10. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z działalności w 2014 roku oraz wnioski Rady co do przyjęcia sprawozdania finansowego, podziału nadwyżki bilansowej i udzielenia Zarządowi absolutorium.
11. Raport Komitetu Audytu Wewnętrznego Rady Nadzorczej dotyczący:
    a) przeglądu odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku,
    b) oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku,
    c) oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Banku,
    d) stosowania w Banku „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych".
12. Dyskusja nad sprawozdaniami.
13. Podjęcie uchwał w sprawach:
    a) zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2014 r. oraz sprawozdania Zarządu z działalności Banku w 2014 r.,
    b) udzielenia absolutorium członkom Zarządu,
    c) zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej z działalności w 2014 roku,
    d) podziału nadwyżki bilansowej Banku za 2014 roku,
    e) przystąpienia do spółdzielni osób prawnych utworzonej przez Bank BPS S.A. i banki spółdzielcze dla potrzeb instytucjonalnego systemu ochrony,
    f) przyjęcia do stosowania przez Bank Spółdzielczy w Płońsku Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych,
    g) zatwierdzenia „Polityki w zakresie relacji z członkami Banku Spółdzielczego w Płońsku",
    h) zmiany Regulaminu Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Płońsku,
    i) wyboru delegata na zjazd Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych.
14. Sprawozdanie Komisji Uchwał i Wniosków oraz podjęcie uchwały w sprawie kierunków rozwoju działalności bankowej i społeczno - kulturalnej Banku na 2015-2016r.
15. Zamknięcie obrad.

W związku ze zmianą ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz rozpoczęciem prac nad tworzeniem Systemu Ochrony Instytucjonalnej Zarząd zwołał Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli w celu podjęcia uchwały o przystąpieniu do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS S.A. Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli odbyło się w dniu 17.09.2015 r. z poniższym porządkiem obrad:

1. Otwarcie Zebrania Przedstawicieli,
2. Wybór Przewodniczącego, Sekretarza i członka Prezydium Zebrania Przedstawicieli,
3. Stwierdzenie przez Przewodniczącego prawidłowości zwołania Zebrania Przedstawicieli oraz jego zdolności do podejmowania uchwał,
4. Przyjęcie porządku obrad,
5. Wybór Komisji:
    a) Mandatowo - Skrutacyjnej,
    b) Uchwał i Wniosków,

6. Przyjęcie protokołu z Zebrania Przedstawicieli odbytego 15 kwietnia 2015r.,
7. Omówienie przez Zarząd zmian ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz zasad działania tworzonego Systemu Ochrony Instytucjonalnej Zrzeszenia BPS,
8. Dyskusja nad sprawami wskazanymi w pkt 7,
9. Podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
10. Zamknięcie obrad.

Realizując postanowienia Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli, Bank Spółdzielczy w Płońsku 30 grudnia 2015r. podpisał umowę o przystąpieniu do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

2 Organizacja i sieć placówek

Bank Spółdzielczy w Płońsku wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000049877. Zgodnie ze Statutem, Bank działał na obszarze całego kraju. Faktycznie jednak Bank prowadził działalność na północnym Mazowszu, gdzie posiada swoje placówki. Siedziba Banku znajduje się Płońsku.

Bank w 2015 roku prowadził działalność za pośrednictwem niżej wymienionych placówek:

1.	Oddział w Płońsku
2.	II Oddział w Płońsku z Bankowym Punktem Obsługi w Płońsku
3.	Oddział w Nowym Mieście z Bankowym Punktem Obsługi w Joncu
4.	Oddział w Baboszewie
5.	Oddział w Ciechanowie
6.	Oddział w Dzierzążni
7.	Oddział w Mławie
8.	Oddział w Płocku

3 Pracownicy Banku

Zadania ujęte w Strategii działania Banku na lata 2015-2019 oraz w planie ekonomiczno – finansowym realizował profesjonalny zespół pracowników Centrali i Oddziałów. Ponad 75 % pracowników Banku posiada wykształcenie wyższe oraz Europejski Certyfikat Bankowca.

Bank zatrudnia pracowników na podstawie umów o pracę, z tego 86,3 % na czas nieokreślony. Efektywne zatrudnienie za 2015 r. wynosiło 110 pracowników, z tego 37 osób zatrudnionych było w Centrali natomiast 73 osób w Oddziałach.

Potrzeba podnoszenia kwalifikacji i ukierunkowanego rozwoju kadry skutkowała szeregiem szkoleń o różnorodnej tematyce bankowej. W 2015 r. pracownicy oraz kadra kierownicza wzięli udział w 53 szkoleniach zewnętrznych i 7 szkoleniach wewnętrznych, obejmujących między innymi zagadnienia takie jak: metodyka oceny zdolności kredytowej, doskonalenie technik sprzedaży produktów i usług bankowych, bezpieczeństwo informacji i ochrona danych osobowych, zarządzanie ciągłością działania zgodnie z wymaganiami Rekomendacji M i D KNF.

Szkolenia prowadzone były przez kadrę kierowniczą Banku oraz firmy zewnętrzne, w większości współpracujące z bankami zrzeszającymi. Koszty szkoleń za 2015r. wynosiły blisko 80,0 tys. zł.

4 Członkowie Banku i fundusze własne

Fundusze własne brutto Banku na koniec 2015 roku wynosiły 56 766,0 tys. zł i w stosunku do stanu z końca 2014 r. wzrosły o 8,9%. Szczegółowe dane zaprezentowano w **Tabeli nr 16 i 17.**
W 2015 roku udziałowcami było 1 907 członków, w tym dwie osoby prawne. Liczba członków Banku utrzymywała się na niezmienionym poziomie, podobnie jak wysokość funduszu udziałowego. Nie uległa też zmianie struktura członków w poszczególnych Grupach Członkowskich. W związku z niewypłaceniem dywidendy za 2014 rok członkostwo wypowiedziało 23 członków oraz w przypadku 3 członków członkostwo ustało na sutek śmierci. Ponadto 31 członków wystąpiło o zwrot części wpłaconych udziałów, pozostawiając co najmniej 1 udział. Bank uzyskał zgodę KNF na zwrot wypowiedzianych udziałów, które w wysokości 1 466 tys. zł zostaną zwrócone członkom po 30 marca 2016r. - na ten dzień zwołane będzie Zebranie Przedstawicieli. Bank wypłaci dywidendę w wysokości rekompensującej jej brak za 2014 rok. Zarząd będzie wnosił o wypłatę dywidendy w formie oprocentowania udziałów w wysokości 6%.

Strukturę właścicielską Banku z podziałem na poszczególne Grupy Członkowskie przedstawiają **Tabele nr 1 i 2.**

Tabela 1. Struktura właścicielska Banku

	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.
Liczba członków Banku ogółem:	**1904**	**1907**
1. Osoby fizyczne	**1902**	**1905**
2. Osoby prawne	**2**	**2**
Jednostka udziałowa (zł):		
1. Osoby fizyczne	**300**	**300**
2. Osoby prawne	**1500**	**1500**
Fundusz udziałowy (w tys. zł)	**3 232**	**3 234**

Tabela 2. Struktura ilościowa członków wg Grup Członkowskich

	Grupy Członkowskie	31.12.2014r.	31.12.2015 r.
		ilość	ilość
1	**Miasto i Gmina Płońsk**	**752**	**758**
2	**Gmina Baboszewo**	**183**	**181**
3	**Gmina Nowe Miasto, Gmina Joniec**	**353**	**353**
4	**Powiat Ciechanów i powiat Mława**	**76**	**76**
5	**Gmina Dzierzążnia**	**540**	**539**
	RAZEM	1 904	1 907

Średnia wysokość udziału na dzień 31.12.2015r. wynosiła **1 696 zł.** Po zwrocie wypowiedzianych udziałów fundusz udziałowy wynosił będzie jedynie 1 770 tys. zł, zaś średni udział obniży się do 900 zł.

5 Majątek Banku i inwestycje finansowe

Majątek finansowy Banku na dzień 31.12.2015 r. stanowiły akcje i udziały o wartości 3 535,0 tys. zł. Strukturę akcji i udziałów przedstawia **Tabela nr 3.**

Tabela 3. Struktura akcji i udziałów

I	AKCJE	Stan na 31.12.2015 r. (w tys. zł)
1	Spółdzielcza Grupa Bankowa S.A	**28,3**
2	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	**2 682,8**
3	IT Card S.A.	**617,6**
4	Centrum Finansowe BPS S.A.	**206,0**
II	UDZIAŁY	
1	Macif Życie Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	**0,3**
	RAZEM	3 535,0

W grudniu 2015r. zakończył się proces likwidacji Płońskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., rozliczenie pozostałych na rachunku środków pieniężnych nastąpiło proporcjonalnie do wniesionych udziałów.

W analizowanym okresie nastąpił wzrost majątku finansowego o 2,8 % i wynikał on ze wzrostu zaangażowania Banku w akcje Banku BPS S.A. na kwotę 146 250,0 zł.

W 2015 r. Bank poniósł nakłady na modernizację części poddasza w siedzibie Centrali, wyposażenie placówek, środki transportu oraz bezpieczeństwo informatyczne, wydatkując łącznie ponad 400,0 tys. zł.

Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31.12.2015 r. wynosiła 13 879,0 tys. zł, w tym wartości niematerialne i prawne 88,0 tys. zł. Aktywa trwałe netto stanowiły 30,7 % funduszy własnych.

Odrębną pozycję stanowiły aktywa do zbycia, które w omawianym okresie nie uległy zmianie i na koniec analizowanego okresu wynosiły 973,0 tys. zł.

W celu zachowania norm płynności wolne środki pieniężne Bank inwestował w lokaty międzybankowe w Banku Zrzeszającym z terminem zapadalności do 1 m-ca, jak również w inne instrumenty finansowe na rynku pieniężnym i kapitałowym.

Zdywersyfikowany portfel inwestycji finansowych na koniec ubiegłego roku według wartości bilansowej wynosił 129 208,0 tys. zł i stanowił 23,3 % aktywów netto. Szczegółowe dane dotyczące udziału poszczególnych inwestycji w aktywach netto Banku obrazuje **Tabela nr 4.**

Tabela 4. Udział inwestycji finansowych w aktywach netto Banku wg stanu na 31.12.2015 r

	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa wg. stanu na dzień 31.12.2014 r. (tys. zł)	Struktura aktywów netto w %
1	Lokaty w Banku Zrzeszającym	78 040	14,1
2	Obligacje skarbu państwa	40 241	7,3
3	Obligacje podmiotów finansowych w tym: - Banku BPS S.A. - Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej	4 132 4 093 39	0,7
4	Bony pieniężne NBP	6 598	1,2
6	Certyfikaty inwestycyjne w Funduszu Sekurytyzacyjnym TFI BPS	197	0,04
	RAZEM	129 208	23,34

W 2015 r. nastąpił wzrost zaangażowania Banku w obligacje skarbu państwa o 25 %.
Przychody z inwestycji finansowych stanowiły 9,2 % wyniku z działalności bankowej, zaś średnia rentowność wyniosła 3,4%.

II UWARUNKOWANIA OGÓLNE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Według raportu NBP, opublikowanego w styczniu br., mimo słabnącego wzrostu gospodarczego na świecie, w 2015 r. ożywienie w krajach Europy Środkowo-Wschodniej wyraźnie przyśpieszyło. Kraje regionu skorzystały na trwającym ożywieniu w strefie euro, wspomaganym polityką luzowania ilościowego EBC. Głównym czynnikiem wzrostu gospodarek regionu pozostawał popyt krajowy, zwłaszcza konsumpcja prywatna. Spożycie indywidualne rosło w całym regionie, czemu sprzyjał wzrost zatrudnienia i wynagrodzeń nominalnych, szczególnie silny w krajach bałtyckich. Siłę nabywczą dochodów gospodarstw domowych zwiększył spadek cen energii. W części krajów (Czechy, Słowacja, Litwa, Polska, Rumunia) dynamicznie rosły także nakłady inwestycyjne, co wiązało się z przyspieszeniem inwestycji publicznych, współfinansowanych ze środków unijnych. Do wzrostu gospodarczego w 2015 r., przyczyniło się również rozluźnienie polityki fiskalnej oraz utrzymanie łagodnego nastawiania polityki pieniężnej.

W Polsce według wstępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego, w całym 2015 r. tempo wzrostu gospodarczego wyniosło 3,6%. Było to najwyższe tempo wzrostu gospodarczego od czterech lat. Głównym czynnikiem wzrostu był zwiększający się popyt krajowy, zarówno w obszarze konsumpcji jak i inwestycji. W analizowanym okresie tempo wzrostu konsumpcji wynosiło 3,1% natomiast tempo wzrostu wydatków inwestycyjnych 6,1%.

Nastąpiła poprawa salda handlowego Polski z zagranicą. Eksport w omawianym okresie wzrósł o 5,7 % a import o 5,1 %. Obrotom handlowym Polski w 2015 r. sprzyjała stabilizacja kursu złotego względem euro oraz deprecjacja względem dolara amerykańskiego. Spadek wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja CPI r/r) wynosił - 0,5 %. Decydujące znaczenie dla spadków cen miały niskie ceny ropy oraz produktów rolnych, a w ślad za tym transport i ceny żywności.

Konsekwencją spadku wskaźnika inflacji było dalsze obniżenie w I kwartale 2015 r. podstawowych stóp procentowych o 0,50 pp. Rok 2015 był okresem istotnej poprawy na rynku pracy. Odnotowano spadek stopy bezrobocia, która na koniec grudnia wynosiła 9,8 % . Korzystną tendencją był również wzrost przeciętnych realnych wynagrodzeń brutto. W czwartym kwartale zwiększyły się one o 3,8% a w całym roku o 3,6 %.

Pozytywne dane z rynku pracy nie przełożyły się w analizowanym okresie na kondycję sektora bankowego. Do najważniejszych czynników mających wpływ na powyższe należą:

1. obniżająca się rentowność sektora bankowego w kilku ostatnich latach wynikająca z obniżek stóp procentowych,
2. wzrost opłat na rzecz BFG związany z sytuacją SKOK oraz upadłość pod koniec roku SK Banku w Wołominie.

W konsekwencji powyższego, wynik netto sektora bankowego za 2015 r. wyniósł 11,5 mld zł tj. niewiele więcej niż w 2010 r. Zwrot na aktywach ROA ukształtował się na poziomie 0,7 % wobec 1,0 % za 2010 r. Na przestrzeni ostatnich 5 lat marża wyniku z działalności bankowej obniżyła się z 4,6 % do 3,3 %, marża wyniku odsetkowego z 2,7% do 2,2% zaś marża z prowizji z 1,2 % do 0,8 %.

Powyższe wyniki osiągnięto przy 4,6 % dynamice sumy bilansowej i prawie 7 % dynamice należności wobec sektora niefinansowego oraz jednoczesnej poprawie w bankach komercyjnych wskaźnika jakości portfela kredytowego skutkującej rozwiązaniem części rezerw celowych.

Również w sektorze bankowości spółdzielczej miał miejsce spadek rentowności. Upadek SK Banku w Wołominie i konieczność przekazania środków w wysokości ok 100 mln zł. z Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych negatywnie wpłynęły na wyniki finansowe banków spółdzielczych i zrzeszających. Pomimo 7,2% przyrostu sumy bilansowej oraz 6 % przyrostu akcji kredytowej, wynik finansowy za 2015 r. wyniósł 538,3 mln zł i stanowił jedynie 70,7 % wyniku netto za 2014 r.

W omawianym okresie działalność prowadziło 360 banków spółdzielczych zrzeszonych w dwóch zrzeszeniach oraz Krakowski Bank Spółdzielczy działający samodzielnie.

Według opublikowanych przez KNF danych, wskaźniki adekwatności kapitałowej znajdowały się na dobrym poziomie. Łączny współczynnik wypłacalności w sektorze bankowym wynosił na koniec września 2015 r. - 14,93%, zaś współczynnik kapitału TIER I - 13,73%.

III CHARAKTERYSTYKA PODSTAWOWYCH OBSZARÓW DZIAŁALNOŚCI BANKU

W omawianym okresie Bank po raz pierwszy realizował zadania nakreślone w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Płońsku na lata 2015 – 2019", przyjętej jako kontynuacja strategii umiarkowanego rozwoju.

Głównym celem strategicznym Banku Spółdzielczego w Płońsku jest „ *zwiększanie skali i efektywności działania poprzez wzmocnienie pozycji i atrakcyjności rynkowej Banku"*. Był on realizowany poprzez cele funkcjonalne , uporządkowane w układzie 4 perspektyw :

1. **Perspektywę finansową**, dla której celem strategicznym było zwiększenie skali i efektywności działania ,
2. **Perspektywę klienta - rynkową**, dla której celem strategicznym było wzmocnienie pozycji i atrakcyjności rynkowej Banku ,
3. **Perspektywę informatyczną**, dla której jako cel strategiczny określono rozwój zasobów informatycznych i telekomunikacyjnych w celu podniesienia efektywności oraz bezpieczeństwa pracy Banku ,
4. **Perspektywę rozwoju - wewnętrzną**, dla której celem strategicznym było zapewnienie zdolności do realizacji planowanych zamierzeń.

Perspektywa klienta- rynkowa stanowiła uszczegółowienie Strategii marketingowej, zaś perspektywa informatyczna stanowiła uszczegółowienie Strategii informatycznej.

W 2015 r. wykonanie planu ekonomiczno – finansowego determinowały czynniki zewnętrzne takie jak:

1. wzrost tempa PKB;
2. decyzje RPP o obniżeniu stóp procentowych;
3. deflacja i spadek stopy bezrobocia;
4. wzrost popytu krajowego;

oraz czynniki wewnętrzne:

1. wydatki inwestycyjne;
2. spadek marży odsetkowej i granicznej;
3. wzrost kosztów działania, w tym kosztów personelu oraz opłat i składek do BFG;

4. spadek wskaźnika kredytów zagrożonych;
5. wzrost poziomu rezerw celowych;
6. rozwiązanie rezerwy na ryzyko ogólne.

1. Działalność depozytowa

W analizowanym okresie depozyty zgromadzone w Banku wynosiły 477 734 tys. zł i wzrosły w porównaniu z końcem poprzedniego roku o 56 254,0 tys. zł. tj. o 13,3 %. Wzrost depozytów był znacznie wyższy niż w sektorze bankowym, który za rok ubiegły wynosił 7,9%. W bankach komercyjnych nastąpił wzrost depozytów średnio o 8,4 %, natomiast w sektorze banków spółdzielczych o 4,0%. Jednocześnie Bank odnotował wyższą dynamikę depozytów niż kredytów. Mając dobrą pozycję płynnościową Bank realizował politykę oferowania cen zbliżonych do proponowanych przez banki konkurencyjne i nie prowadził specjalnych akcji pozyskiwania depozytów.

Strukturę depozytów wg podmiotów prezentuje **Tabela nr 5.**

Tabela 5. Struktura depozytów wg podmiotów

Lp.	Depozyty	31.12.2014 r.		31.12.2015 r.		Dynamika 2015/2014
		Wartość (w tys. zł)	Struktura %	Wartość (w tys. zł)	Struktura %	
1.	**Przedsiębiorców, w tym:**	**97 630**	**23,2**	**132 447**	**27,7**	135,7
	- bieżące	**41 965**	**43,0**	**46 869**	**35,4**	111,7
	- terminowe	**55 665**	**57,0**	**85 578**	**64,6**	153,7
2.	**Rolników, w tym:**	**26 387**	**6,3**	**29 866**	**6,3**	113,2
	- bieżące	**26 387**	**100,0**	**29 866**	**100,0**	113,2
	- terminowe	**0**	**0**	**0**	**0**	0,0
3.	**Osób prywatnych, w tym:**	**270 300**	**64,1**	**276 808**	**57,9**	102,4
	- bieżące	**46 198**	**17,1**	**53 743**	**19,4**	116,3
	- terminowe	**224 102**	**82,9**	**223 065**	**80,6**	99,5
4.	**Budżetów, w tym:**	**15 845**	**3,8**	**18 938**	**4,0**	119,5
	- bieżące	**15 825**	**99,9**	**18 630**	**98,4**	117,7
	- terminowe	**20**	**0,1**	**308**	**1,6**	1540,0
5.	**Pozostałych podmiotów, w tym:**	**11 318**	**2,7**	**19 675**	**4,1**	173,8
	- bieżące	**10 493**	**92,7**	**6 043**	**30,7**	57,6
	- terminowe	**825**	**7,3**	**13 632**	**69,3**	1652,4
	DEPOZYTY OGÓŁEM	421 480	100,0	477 734	100,0	113,3
	- bieżące	140 868	33,4	155 151	32,5	110,1
	- terminowe	280 612	66,6	322 583	67,5	114,9

Struktura podmiotowa depozytów wskazuje na dywersyfikację źródeł ich pochodzenia. Zdecydowanie najwięcej środków lokują w Banku osoby prywatne. Stan środków zdeponowanych na rachunkach osób prywatnych w analizowanym okresie wynosił 276 808 tys. zł, co stanowiło 57,9% depozytów ogółem. Kolejnym znaczącym źródłem depozytów były rachunki przedsiębiorców, na których zaewidencjonowano 132 447 tys. zł. Ich udział w strukturze depozytów wyniósł 27,7 %. Środki na rachunkach rolniczych wynosiły 29 866 tys. zł i stanowiły 6,3 % ogółu depozytów. Stan depozytów pozostałych podmiotów zamknął się kwotą 19 675 tys. zł, co stanowiło 4,1 % ogółu depozytów. Środki budżetów wyniosły 18 938 tys. zł, co stanowiło 4,0 % portfela depozytów.

Na koniec omawianego okresu na rachunkach bieżących zgromadzono środki w wysokości 155 151 tys. zł (32,5% depozytów ogółem), zaś na rachunkach terminowych 322 583 tys. zł (67,5 % depozytów ogółem).

W 2015 r. Bank prowadził 12 216 sztuk rachunków bieżących klientów. Odnotowano nieznaczny spadek liczby prowadzonych rachunków bieżących rolników oraz pozostałych podmiotów. W pozostałych segmentach klientów poziom rachunków był stabilny. Spadek rachunków bieżących był wynikiem dużej konkurencji w sektorze i licznych ofert prowadzenia rachunków bez opłat. Ponadto pracownicy systematycznie dokonywali przeglądów obrotów na rachunkach bieżących i zamykali rachunki nieaktywne.

Strukturę rachunków bieżących wg podmiotów prezentuje **Tabela nr 6.**

Tabela 6. Rachunki bieżące wg podmiotów w Banku Spółdzielczym w Płońsku

Lp.	Rachunki bieżące	31.12.2014 r.		31.12.2015 r.		Dynamika 2015/2014
		Ilość (szt.)	Struktura (%)	Ilość (szt.)	Struktura (%)	
1	**Przedsiębiorców**	983	8,0	1004	8,2	102,1
2	**Rolników**	1848	15,1	1803	14,8	97,6
3	**Osób prywatnych**	8930	73,1	8949	73,2	100,2
4	**Samorządów**	240	2,0	257	2,1	107,1
5	**Pozostałych podmiotów**	222	1,8	203	1,7	91,4
	RAZEM	**12 223**	**100,0**	**12 216**	**100,0**	**99,9**

Środki depozytowe w całości pokrywały akcję kredytową Banku. Wskaźnik pokrycia akcji kredytowej środkami depozytowymi na koniec grudnia 2015 r. osiągnął poziom 126,4 % i był wyższy w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 6,2 pp. Wzrost ten spowodowany był większą dynamiką pozyskania stabilnych środków depozytowych.

2. Działalność kredytowa

Portfel kredytowy na dzień 31.12.2015 r. wynosił 378 050 tys. zł i w stosunku do końca 2014 r. wzrósł o 27 285 tys. zł, czyli o 8,0 %. Dynamika akcji kredytowej Banku była nieznacznie wyższa niż dynamika kredytów w bankach komercyjnych i w bankowości spółdzielczej, gdzie odnotowano wzrost odpowiednio o 7,1% i o 4,2 %. Na osiągnięty poziom kredytów znaczący wpływ miał przyrost kredytów na działalność gospodarczą oraz rolniczą,

Portfel kredytów udzielonych przedsiębiorcom uległ zwiększeniu o ponad 16 mln zł, rolnikom o 8 mln zł, osobom prywatnym o 2 mln zł oraz samorządom o 0,9 mln zł. Wolumen kredytów w sumie bilansowej Banku na koniec 2015 r. wynosił 68,4 % i w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego był niższy o 2,2 pp.

Relacja kredytów do depozytów na koniec 2015 r. wynosiła 79,1% i w porównaniu do 31.12.2014 r. spadła o 4,1 pp. W strukturze kredytów należności przedsiębiorców stanowią 61,5%, rolników 27,6%, osób prywatnych 10% oraz samorządów 0,9%.

Strukturę portfela kredytowego wg podmiotów prezentuje **Tabela nr 7.**

Tabela 7. Struktura portfela kredytowego brutto wg podmiotów stan na 31.12.2015 r.

Lp.	Kredyty	31.12.2014 r.		31.12.2015 r.		Dynamika 2015/2014
		Wartość (tys. zł)	Struktura (%)	Wartość (tys. zł)	Struktura (%)	
1	**Przedsiębiorców**	216 343	61,7	232 366	61,5	107%
2	**Rolników,**	96 081	27,4	104 509	27,6	109%
	w tym preferencyjne:	37 454	39,0	51 268	13,6	137%
3	**Osób prywatnych**	35 821	10,2	37 783	10,0	105%
4	**Samorządów**	2520	0,7	3 392	0,9	135%
	RAZEM	**350 765**	**100,0**	**378 050**	**100,0**	**108%**

Kredyty na działalność gospodarczą i rolniczą podlegały monitoringowi sytuacji ekonomiczno - finansowej kredytobiorców. W przypadku kredytów zabezpieczonych hipotecznie przeglądowi podlegały wszystkie zabezpieczenia kredytów w tym wyceny nieruchomości i aktualność polis ubezpieczeniowych. Powyższe działania wraz z ilością udzielonych kredytów obrazują zakres pracy wykonywanej przez pracowników oddziałów Banku. Strukturę prowadzonych rachunków kredytowych przedstawia **Tabela nr 8.**

Tabela 8. Struktura podmiotowa prowadzonych rachunków kredytowych

Lp.	Rachunki kredytowe	31.12.2014 r.		31.12.2015 r.		Dynamika 2015/2014	
		Ilość umów	Zadłużenie (w tys. zł)	Ilość umów	Zadłużenie (w tys. zł)	Ilość umów	Zadłużenie (w tys. zł)
1.	Przedsiębiorcy indywidualni	368	80 616	359	77 112	98%	96%
2.	Przedsiębiorstwa, spółdzielnie i spółki	132	135 485	146	155 192	111%	115%
3.	Rolnicy	1283	96 081	1316	104 509	103%	109%
	w tym kredyty preferencyjne	588	37 454	585	51 268	99%	137%
4.	Osoby prywatne	2410	35 821	2354	37 783	98%	105%
5.	Samorządy	6	2 520	7	3 392	117%	135%
6.	Inne podmioty	6	242	3	62	50%	26%
	RAZEM	**4205**	**350 765**	**4770**	**378 050**	**113%**	**108%**

3. Pozostała działalność

Ważnym obszarem w Banku jest działalność rozliczeniowa oraz obsługa gotówkowa klientów. Działalność rozliczeniowa realizowana jest w znacznej części za pośrednictwem bankowości elektronicznej (BE). W 2015r. zwiększyła się o blisko 2 % liczba klientów korzystających z bankowości internetowej. W omawianym okresie 75 % wszystkich przelewów wychodzących, tj. 352 tys. sztuk na wartość 2 114 mln zł zlecona została drogą elektroniczną. Strukturę klientów bankowości elektronicznej przedstawia **Tabela nr 9.**

Tabela 9. Struktura klientów bankowości elektronicznej oraz ilość i wartość elektronicznych przelewów

	Wyszczególnienie	31.12.2013 r.	31.12.2014 r.	Dynamika 2014/2013	31.12.2015 r	Dynamika 2015/2014
1.	Liczba klientów korzystających z bankowości elektronicznej, z tego:	2076	3917	189%	3 979	102 %
	1. klienci indywidualni:	1382	2627	190%	2 645	101 %
	2. mała przedsiębiorczość	571	1065	187%	1 102	104 %
	3. klienci korporacyjni	123	227	185%	232	102 %
2.	Ilość przelewów zewnętrznych zleconych przez bankowość elektroniczną w ciągu roku	255 434	293 016	115%	352 055	120 %
3.	Wartość przelewów bankowość elektroniczną w roku	1 759 mln zł	2 005 mln zł	114%	2 114 mln zł	105 %
4.	Liczba przelewów zewnętrznych zrealizowanych w Banku w roku	388 306	414 943	107%	466 555	112 %
5.	Udział przelewów bankowości elektronicznej w zrealizowanych przelewach zewnętrznych	66%	71%	-	75 %	-

IV SYTUACJA FINANSOWA BANKU I WYKONANIE WYNIKU FINANSOWEGO

1. Bilans

Wynik finansowy Banku za 2015 r. ukształtował się na poziomie 7 367,0 tys. zł i był wyższy niż rok wcześniej o 1 526 tys. zł. Taki poziom zysku zapewnił wzrost obrotów (sumy bilansowej) o 11,2 % do poziomu 552 599,0 tys. zł oraz rozwiązanie rezerwy na ryzyko ogólne w kwocie 2 720,0 tys. zł.

W strukturze aktywów Banku dominowały należności od sektora niefinansowego, które w ciągu roku wzrosły o 7,2 % i ukształtowały się na poziomie 367 621,0 tys. zł. Należności od sektora finansowego w stosunku do stanu z końca 2014 r. wzrosły o 16,8 % i wynosiły 103 290,0 tys. zł . Należności z tytułu dłużnych papierów wartościowych, które na 31.12.2015 r. wynosiły 50 971,0 tys. zł, stanowiły 9,2 % aktywów netto. Aktywa dochodowe w strukturze aktywów netto stanowiły 94,7%.

W 2015 r. nastąpił wzrost zobowiązań wobec Klientów sektora niefinansowego o 13%. Ich wartość na koniec omawianego okresu wynosząca 459 261 tys. zł wraz ze środkami budżetu w wysokości 18 939 tys. zł. stanowiła łącznie 86,5% wszystkich pasywów. Zobowiązania wobec sektora finansowego wynosiły 7 366 tys. zł i dotyczyły głównie kredytu zaciągniętego w BPS S.A. w Warszawie ze środków Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju („EBOiR"), z przeznaczeniem na kredytowanie Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Zobowiązania wobec sektora finansowego stanowiły 1,3% sumy bilansowej.

Fundusze własne brutto wynosiły na koniec 2015r. 56 766 tys. zł i stanowiły blisko 10,3 % sumy bilansowej. Dynamika wzrostu kapitałów Banku za 2015r. wynosiła 108,9 %. Wzrost funduszy własnych zapewniło przeznaczenie całej nadwyżki bilansowej za 2014 r. na fundusz zasobowy.

2. Rachunek zysków i strat

W wyniku utrzymującej się deflacji, Rada Polityki Pieniężnej w marcu ubiegłego roku obniżyła podstawowe stopy procentowe o 0,5 pp. Sytuacja ta wpłynęła istotnie na wynik z odsetek. Przychody z odsetek wyniosły 21 593,0 tys. zł i były niższe niż w roku ubiegłym o 5,5 %. Koszty odsetek wynosiły 6 759,0 tys. zł i w odniesieniu do 2014 r., na skutek spadku oprocentowania produktów depozytowych, uległy obniżeniu o 21,9 %. W efekcie wynik z tytułu odsetek był wyższy niż w roku poprzednim o 627,0 tys. zł. tj. 4,4 %. Odnotowano również wzrost wyniku z prowizji o 11 % , do poziomu 4 909 tys. zł .

Koszty działania Banku ukształtowały się na poziomie 13 043 tys. zł i były wyższe o 18,5 % od poniesionych w roku poprzednim. W wyniku zmian struktury organizacyjnej oraz regulacji płac nastąpił wzrost kosztów wynagrodzeń, które wraz z narzutami wynosiły 7 695 tys. zł. (dynamika wzrostu 105,2 %). Odnotowano również wyższe niż przed rokiem o blisko 45% rzeczowe koszty eksploatacyjne, które wyniosły 5 349 tys. zł. Bank na 2015r. zakładał wzrost kosztów eksploatacyjnych o blisko 42,5 %, planując wyższe wydatki z tytułu usług informatycznych o blisko 200 tys. zł. oraz wzrost kosztów z tytułu opłat na BFG o ponad 1 300 tys. zł. Realizacja planu 101,5 %. Koszty działania Banku absorbowały wynik z działalności bankowej w 65,2% .Amortyzacja majątku wynosząca 965,0 tys. zł. była niższa niż przed rokiem . o 111,0 tys. zł.

Istotną pozycję kosztów stanowiły odpisy na rezerwy, zapewniając przyrost utworzonych rezerw celowych o 1 217,0 tys. zł., w tym: na należności detaliczne i pod obserwacją 740,0 tys. zł. oraz na należności nieregularne o 477,0 tys. zł.

Przychody ogółem za 2015 r. wynosiły 33 713,0 tys. zł (dynamika wzrostu 102,2 %), przy kosztach ogółem wynoszących 26 346,0 tys. zł (dynamika wzrostu 97,0 %). Bank za 2015 r. wypracował zysk brutto w wysokości 7 367,0 tys. zł. Zysk netto wynoszący 5 637,0 tys. zł był wyższy o 953,0 tys. zł od osiągniętego w roku poprzednim. Dynamika wzrostu wyniku brutto wynosiła 126,1 %, wyniku netto – 120,3 %.Wykonanie wybranych pozycji z rachunków zysku i strat przedstawia **Tabela nr 10.**

Tabela 10. Wykonanie wybranych pozycji z rachunków zysku i strat

Lp.	Tytuł	31.12.2014 r. (w tys. zł)	31.12.2015 r. (w tys. zł)	Dynamika 2015 / 2014
1	Przychody z tytułu odsetek	22 858	21 593	94,5%
2	Koszty odsetek	8652	6 759	78,1%
3	Wynik z tytułu odsetek	14206	14 834	104,4%
4	Wynik z tytułu prowizji	4421	4 909	111,0%
5	Wynik operacji finansowych	51	24	48,0%
6	Wynik z pozycji wymiany	166	224	134,9%
7	Wynik na działalności bankowej	18844	19 991	106,1%
8	Pozostałe przychody operacyjne	1372	1 449	105,6%
9	Pozostałe koszty operacyjne	1519	1 567	103,2%
10	Koszty działania banku + amortyzacja	12083	14 009	115,9%
11	Różnica wartości rezerw i aktualizacji	773	- 1503	294%
12	Wynik z działalności operacyjnej	5841	7 367	126,1%
13	Zysk (strata) brutto	5841	7 367	126,1%
14	Podatek dochodowy	1158	1 730	149,4%
15	Zysk (strata) netto	4 684	5 637	120,3%

Proponowany podział nadwyżki bilansowej za 2015r. przedstawia **Tabela 11.**

Tabela 11. Proponowany podział nadwyżki bilansowej

Lp.	Tytuł	(w zł)
1	**Zysk brutto**	**7 367 428,20**
2	**Podatek dochodowy**	**1 730 259,00**
3	**Zysk netto do podziału** **z tego:**	**5 637 169,20**
a	Odpis na fundusz zasobowy (88 % zysku netto)	4 963 107,12
b	Odpis na fundusz ogólnego ryzyka (8,5 % zysku netto)	480 000,00
c	Dywidenda w formie oprocentowania udziałów w wysokości 6 % w stosunku rocznym (3,5 % zysku netto)	194 062,08

V DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA BANKU

W 2015r. główne nakłady dotyczyły częściowej modernizacji poddasza w budynku Centrali Banku, rozbudowy systemu alarmowego o cyfrowy system monitorowania pracy agregatu i temperatury oraz prace związane z wydzieleniem strefy zamkniętej z kontrolą dostępu i systemem sterowania windą. Zgodnie z harmonogramem dostosowania Banku do wymagań Rekomendacji D poniesiono nakłady na zakup i modernizacją sprzętu komputerowego oraz oprogramowania i licencji. Główne pozycje wydatków inwestycyjnych zwiększających wartość majątku trwałego w 2015 r. prezentuje **Tabela nr 12.**

Tabela 12. Wydatki inwestycyjne zwiększające wartość majątku trwałego

	Rodzaj wydatku	Wartość (w tys. zł)
1	nakłady na remonty i modernizację	127,0
2	nakłady na wyposażenie placówek w meble i urządzenia	50,0
3	samochody	44,0
4	zakup sprzętu komputerowego oraz nabycie oprogramowania i licencji	107,0
5	modernizacja systemu antywłamaniowego	56,0
6	modernizacja sieci	19,0
	RAZEM	403,0

VI WSKAŹNIKI FINANSOWE CHARAKTERYZUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ BANKU

Analiza wielkości i wskaźników charakteryzujących działalność Banku w omawianym okresie wskazuje na umiarkowane tempo rozwoju, co jest zgodne z podstawowym założeniem Strategii przyjętej na lata 2015-2019. Wyznaczone w dokumencie szczegółowe cele zostały w większości zrealizowane lub przekroczone. Bank zwiększył bazę depozytową, jakość aktywów była źródłem generowania zysku oraz źródłem generowania funduszy. Wydajność pracowników, liczona sumą bilansową na jednego pracownika była o ponad 500,0 tys. zł wyższa niż w roku 2014 r. W omawianym okresie nastąpił istotny spadek marży odsetkowej, jednakże wskaźniki finansowe były na dobrym poziomie. Poziom wskaźników finansowych prezentuje **Tabela nr 13.**

Tabela 13. Wskaźniki finansowe Banku

	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.
ROE netto [1]	13,15%	14,26%
ROA netto [2]	1,00%	1,09%
Marża odsetkowa[3]	3,29%	3,07%
Koszty/Przychody [4]	64,67%	70,49%
Kredyty/Depozyty [5]	83,22%	79,12%
Kredyty/Razem źródła finansowania [6]	78,96%	75,38%

[1] *Relacja zysku netto do średniego kapitału podstawowego.*
[2] *Relacja zysku netto do średnich aktywów.*
[3] *Relacja wyniku z odsetek do średnich aktywów.*
[4] *Relacja sumy kosztów działania i amortyzacji do sumy wyniku z działalności bankowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.*
[5] *Relacja kredytów i pożyczek udzielonych klientom (brutto) do depozytów klientów, stan na koniec okresu.*
[6] *Relacja kredytów i pożyczek brutto udzielonych klientom do sumy zobowiązań wobec klientów, wyemitowanych obligacji oraz otrzymanych kredytów od innych banków.*

W 2015 r. całkowity współczynnik kapitałowy kształtował się w przedziale 13,31 % - 14,80 %, by ostatecznie na dzień 31.12.2015 r. osiągnąć poziom 13,41 % , natomiast współczynnik Tier I – 10,08 % . Wskaźnik udziału aktywów płynnych w aktywach netto na koniec 2015 r. wynosił 30,83 % i był na poziomie zadawalającym.

Prezentację podstawowych wskaźników efektywności na przestrzeni 2014r. i 2015r. przedstawiają wykresy poniżej.

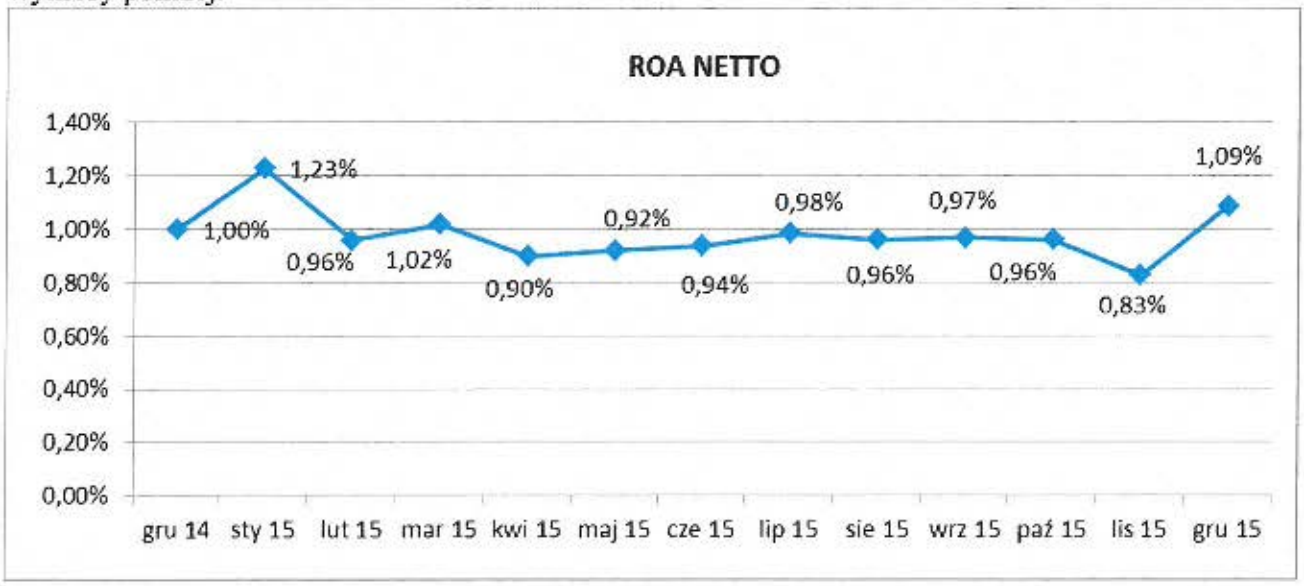

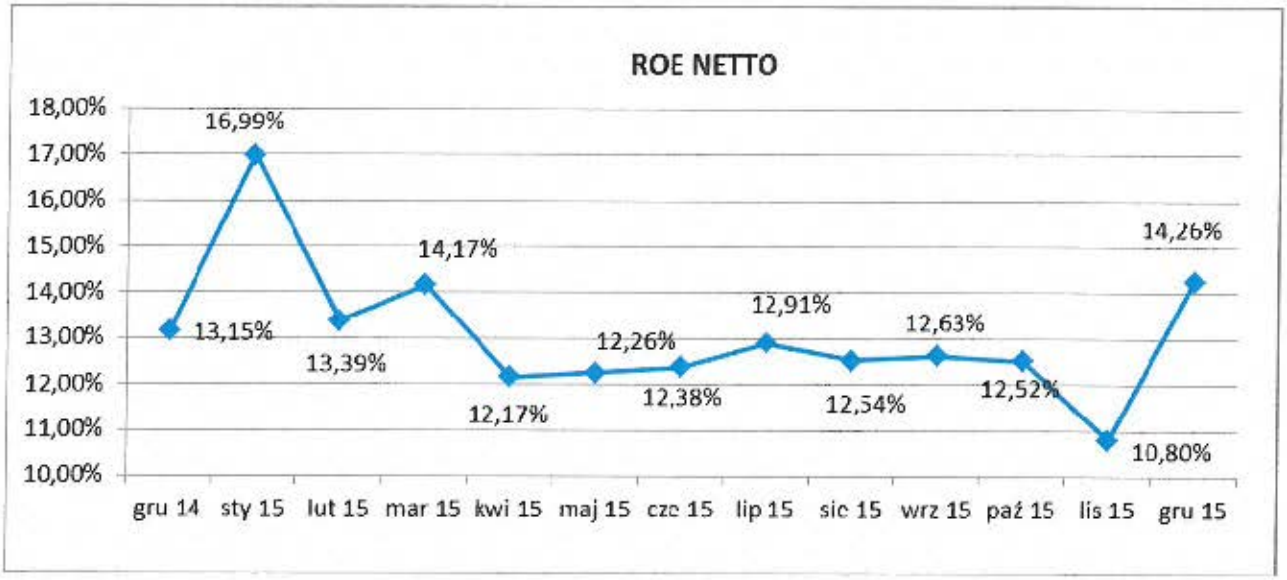
ROE NETTO
18,00%
17,00%
16,00%
15,00%
14,00%
13,00%
12,00%
11,00%
10,00%
16,99%
13,15%
13,39%
14,17%
12,17%
12,26%
12,38%
12,91%
12,54%
12,63%
12,52%
10,80%
14,26%
gru 14
sty 15
lut 15
mar 15
kwi 15
maj 15
cze 15
lip 15
sie 15
wrz 15
paź 15
lis 15
gru 15

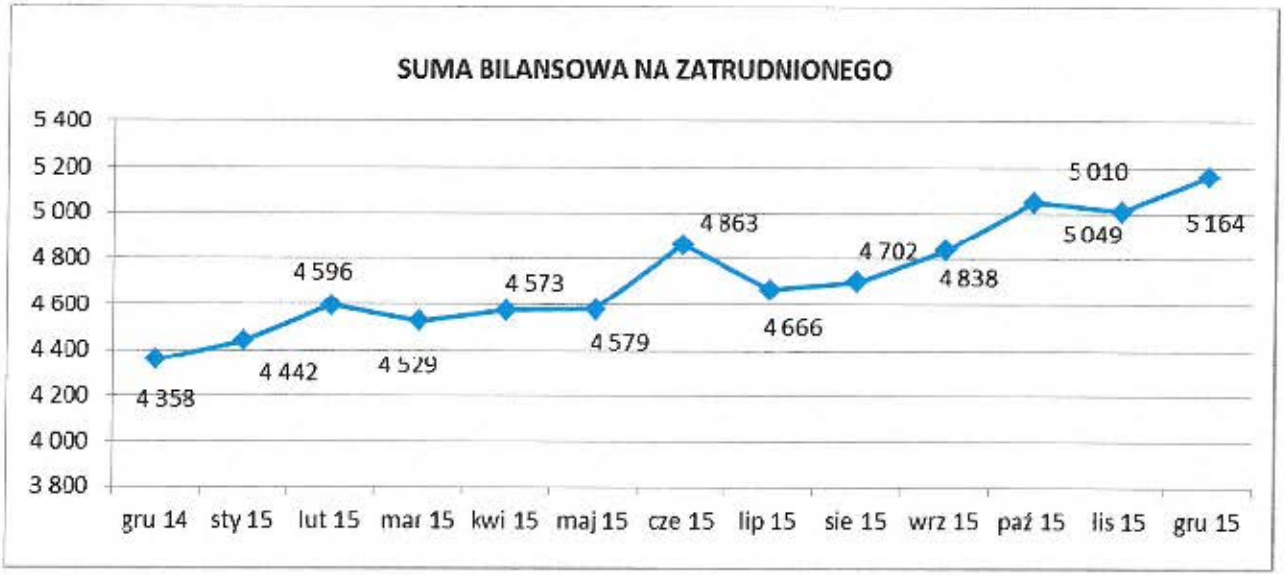
SUMA BILANSOWA NA ZATRUDNIONEGO
5 400
5 200
5 000
4 800
4 600
4 400
4 200
4 000
3 800
4 358
4 442
4 596
4 529
4 573
4 579
4 863
4 666
4 702
4 838
5 010
5 049
5 164
gru 14
sty 15
lut 15
mar 15
kwi 15
maj 15
cze 15
lip 15
sie 15
wrz 15
paź 15
lis 15
gru 15

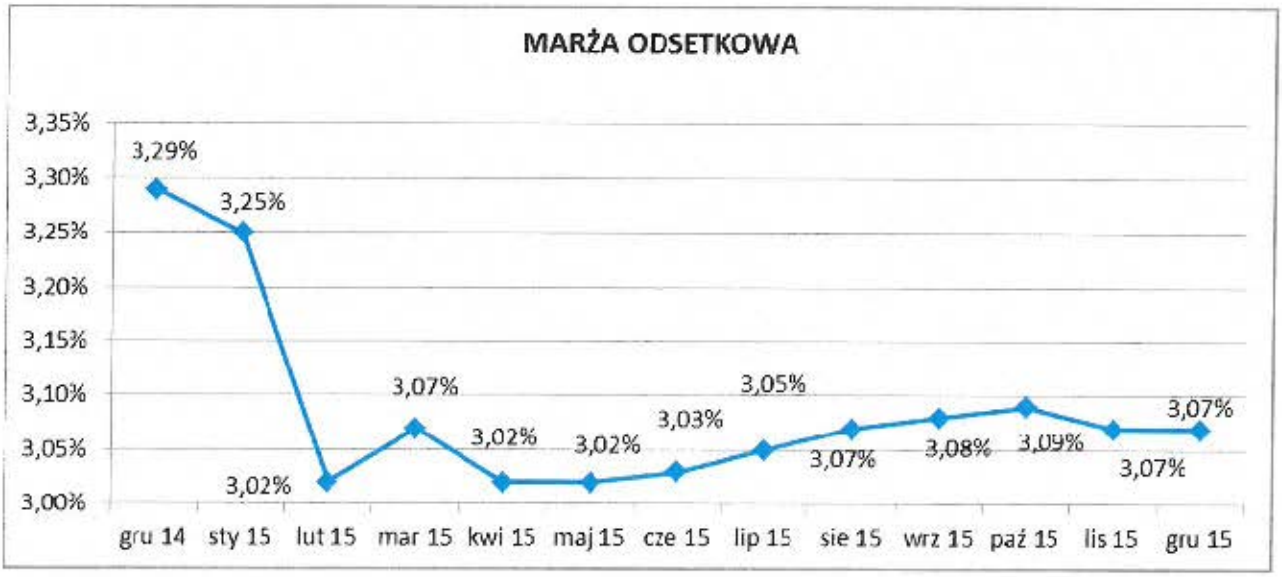
MARŻA ODSETKOWA
3,35%
3,30%
3,25%
3,20%
3,15%
3,10%
3,05%
3,00%
3,29%
3,25%
3,02%
3,07%
3,02%
3,02%
3,03%
3,05%
3,07%
3,08%
3,09%
3,07%
3,07%
gru 14
sty 15
lut 15
mar 15
kwi 15
maj 15
cze 15
lip 15
sie 15
wrz 15
paź 15
lis 15
gru 15

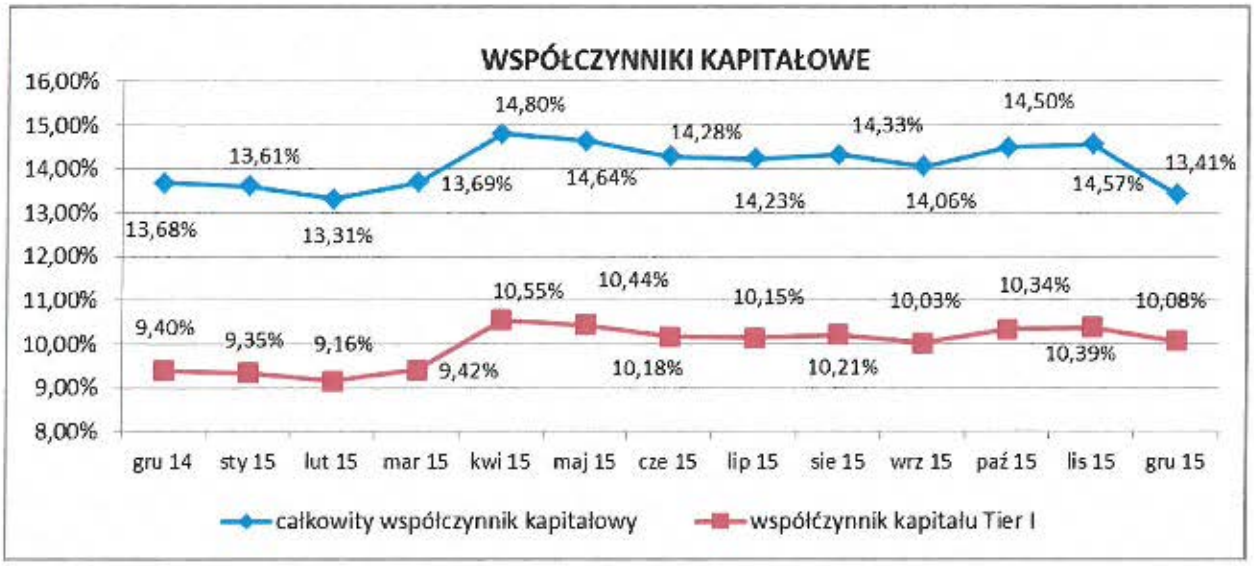

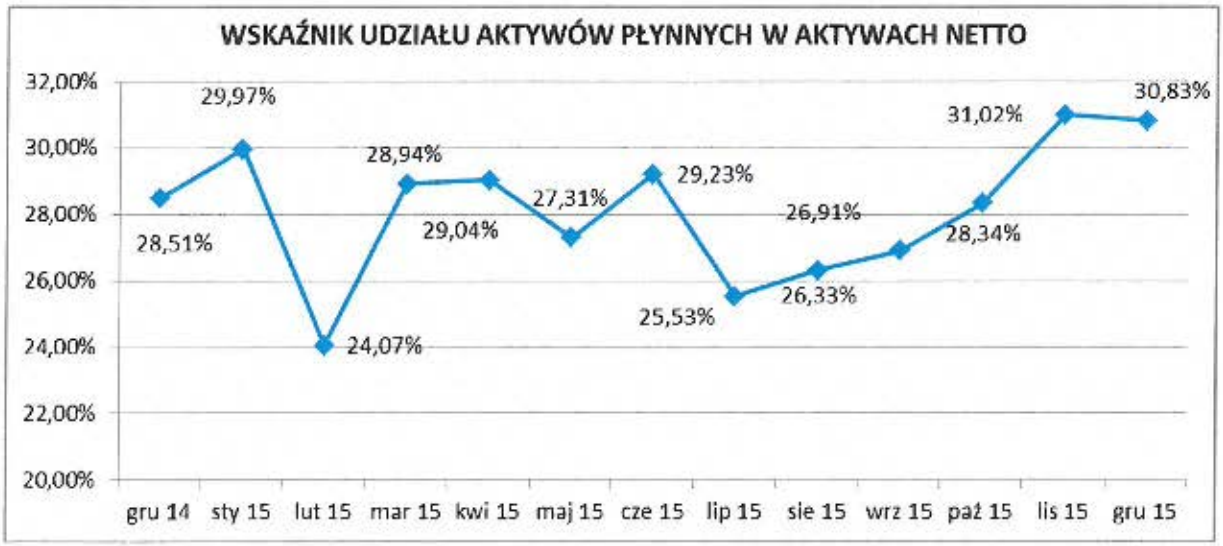

VII KOMUNIKACJA Z KLIENTAMI I CZŁONKAMI

Bank podobnie jak w latach poprzednich budował partnerskie, długofalowe relacje ze swoimi klientami i właścicielami oparte na współpracy przynoszącej korzyści obu stronom. Lojalność i etyka była naczelną wartością we współpracy z Klientem, w szczególności w trudnym dla Klienta okresie.

Do kontaktu z Klientami wykorzystywane były różnorodne kanały komunikacji m.in. spotkania indywidualne, spotkania organizowane przez Izby Gospodarcze i Samorządy. Członkowie Zarządu i Kadra Kierownicza uczestniczyli również w różnorodnych konferencjach i szkoleniach organizowanych przez lokalne organizacje. W ramach powołanych w 2014 r. członkowskich grup tematycznych w 2015 r. odbyły się spotkania „Grupy Rozwoju Osobistego ". W 2015 r. Bank przeprowadził również ankietę wśród losowo wybranych Klientów dotyczącą współpracy z Bankiem, wyniki ankiety zostaną wykorzystane w toku dalszej współpracy z klientami.

Istotnym kanałem komunikacji z Klientami jest przejrzysta i przyjazna użytkownikom strona internetowa www.bsplonsk.pl. W 2015 roku wydawano również biuletyn informacyjny „NASZ BANK" przekazywany członkom oraz Klientom, gdzie zaprezentowano wyniki ekonomiczne oraz najważniejsze informacje o Banku. W celu umocnienia kontaktu z członkami Banku, wydano „Kartę udziałowca Banku Spółdzielczego w Płońsku", która upoważnia do skorzystania z programu rabatowego u wybranych partnerów, którzy zgłosili się do programu BS PROFIT.

Komunikacja z otoczeniem opierała się na zasadach: przejrzystości, rzetelności, wiarygodności i porównywalności danych. W Banku obowiązywały Zasady Dobrych Praktyk Bankowych oraz Zasady Etyki Banku Spółdzielczego w Płońsku. Rada Nadzorcza i Zarząd przyjęły wydane przez KNF „Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych". Efektem wdrażania Zasad jest „Polityka Banku w relacjach z członkami", zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 15.04.2015 r.

Powyższe działania zapewniły Bankowi zachowanie dobrego wizerunku oraz zaufania Klientów, co w konsekwencji przełożyło się na utrzymanie niezbędnego poziomu depozytów oraz zaspokojenie potrzeb kredytowych klientów, jak również na zachowanie norm płynności. W dobie pogorszenia się wyników wielu banków spółdzielczych oraz ogłoszenia w listopadzie ubiegłego roku upadłości największego banku spółdzielczego - SK Banku w Wołominie, zachowanie wiarygodności jest niezmiernie ważne.

VIII SPOŁECZNA DZIAŁALNOŚĆ BANKU

Pomimo obniżającej się efektywności, Bank w poczuciu społecznej odpowiedzialności biznesu, wzorem lat poprzednich uczestniczył – poprzez sponsoring i darowizny - w przedsięwzięciach o istotnym znaczeniu lokalnym. Bank reagował na potrzeby społeczeństwa i starał się je wspierać, szczególnie w zakresie kultury, sportu, edukacji, przeznaczając w 2015 r. na ten cel ponad 100 tys. zł. Bank współpracował z samorządami, był fundatorem nagród w konkursach organizowanych przez placówki oświatowe, wspierał kluby sportowe i organizacje pozarządowe. Uczestniczył również w imprezach o charakterze charytatywnym.

IX DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA BANKU

Działania marketingowe podejmowane przez Bank w 2015 r. wzorem lat ubiegłych koncentrowały się głównie na kreowaniu wizerunku Banku w środowisku lokalnym i w sektorze finansowym jako:

1. członka Grupy BPS,
2. założyciela i członka ZBP,
3. zaangażowanej w sprawy lokalne, finansowej instytucji zaufania publicznego.

Wszystkie wydatki na działalność marketingową w 2015r. wyniosły 269,13 tys. zł. W tej sumie największy udział należał do wydatków związanych ze sponsoringiem 103,64 tys. zł. oraz kampaniami reklamowymi 47,98 tys. zł. Wydatki związane z udziałem we wszystkich kampaniach produktowych Grupy BPS wyniosły 19,94 tys. zł.

Bank promował swoje produkty oraz wizerunek poprzez:

1. reklamy zewnętrzne i ogłoszenia w prasie lokalnej oraz podczas spotkań tematycznych różnych grup zawodowych (rolnicy, studenci itd.)
2. zakup drobnych upominków o charakterze reklamowym,

3. umieszczania reklam na wynajmowanych powierzchniach reklamowych (w tym na stronach internetowych),
4. materiały reklamowe dotyczące produktów bankowych,
5. wydatki na fundusz promocyjny Zrzeszenia.

Bank Spółdzielczy w Płońsku jako jeden z założycieli ZBP ceni członkostwo w ZBP, ponieważ zapewnia ono Bankowi obok dostępu do szeroko rozumianej informacji dotyczącej sektora bankowego i uczestnictwa w konsultacjach z Komisją Nadzoru Finansowego i Przedstawicielami Rządu również promocję Banku na forum Związku.

X SYSTEM ZARZĄDZANIA BANKIEM

W okresie objętym sprawozdaniem w Banku funkcjonował system zarządzania Bankiem obejmujący w szczególności system zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej. System zarządzania Bankiem był adekwatny do skali i zakresu prowadzonej działalności oraz dostosowany do profilu ryzyka i stopnia złożoności działalności Banku.

W 2015 r. przestrzegano zasad ostrożnego i bezpiecznego zarządzania Bankiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami, regulacjami ostrożnościowymi i dobrą praktyką bankową.

Skuteczne zarządzanie Bankiem w okresie sprawozdawczym było zapewnione poprzez:

1. świadome podejmowanie ryzyka,
2. wyraźne zdefiniowanie zasady zarządzania ryzykiem oraz plany awaryjne,
3. jasny podział kompetencji i odpowiedzialności,
4. sprawne metody uwzględniania ryzyka w wycenie oferowanych produktów,
5. uwzględnienie korelacji w ocenie całkowitego ryzyka ponoszonego przez Bank,
6. efektywny system kontroli wewnętrznej.

Zarząd Banku przyjął i zobowiązał się do stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, przyjętych uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego Nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 r. (Dz. Urz. KNF poz. 17). Zasady zostały wdrożone w wymaganym zakresie z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wynikającej ze skali, charakteru oraz specyfiki działalności Banku oraz jego możliwości technicznych i organizacyjnych.

Zarząd wprowadził zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Płońsku" oraz „Zasady wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń Członkom Zarządu Banku Spółdzielczego w Płońsku". Procedury określają zasady przyznawania i wypłacania wynagrodzenia zmiennego pracownikom Banku mających istotny wpływ na ryzyko, w tym Członków Zarządu. Informacje dotyczące procesu ustalania zmiennych składników wynagrodzeń i kształtowania wynagrodzeń podstawowych jak również informacje ilościowe o wynagrodzeniach Członków Zarządu Bank prezentuje w Raporcie Rocznym - Informacje podlegające ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Płońsku, który podlega upublicznieniu na stronie internetowej Banku.

Bank wprowadził zatwierdzoną przez Zebranie Przedstawicieli „Politykę doboru i oceny Członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Płońsku" oraz przyjęte przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą „Zasady oceny odpowiedniości Członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Płońsku". Zarówno Członkowie Zarządu, jak też Członkowie Rady Nadzorczej zostali objęci oceną odpowiedniości. Członkowie Rady Nadzorczej spełniając wskazane warunki i zalecenia wymagane dla organów Banku, uzyskali ocenę pozytywną.

Dokonana w 2015 r. ocena odpowiedniości Członków Zarządu wskazała, że członkowie Zarządu spełniają wymagania i kryteria do sprawowania powierzonych funkcji. Dokonując oceny analizie poddano ocenę reputacji, ocenę kompetencji oraz ocenę zarządzania.

Zarówno Członkowie Zarządu jak też Członkowie Rady Nadzorczej uczestniczyli w analizowanym okresie w szkoleniach zewnętrznych z zakresu zarządzania bankiem i nadzoru nad ryzykiem.

1. System zarządzania ryzykiem

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form zabezpieczenia się przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ryzyka nie można wyeliminować, ale można je ograniczać poprzez świadome i efektywne zarządzanie w obszarze ekonomicznym, prawnym, organizacyjnym i kadrowym.

Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy maksymalizacją dochodu i kontrolowaniem ryzyka. Działalność Banku wymagała od Zarządu zdolności do efektywnego identyfikowania, pomiaru i oceny ryzyka jak również monitorowania, raportowania i jego kontroli. Pomiar ryzyka, na które narażony jest Bank pozwalał lepiej rozumieć zagrażające ryzyko, podejmować lepsze decyzje oraz racjonalniej wykorzystywać zasoby Banku. Powiązanie ponoszonego ryzyka z aktualnym stanem kapitałów własnych Banku stanowiło o bezpieczeństwie działalności w roku sprawozdawczym.

System zarządzania ryzykiem określał m.in. rolę i obowiązki organów, komórek i jednostek organizacyjnych w procesie zarządzania ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem odbywało się zgodnie z zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Strategią oraz zasadami polityk w zakresie ryzyka uznanego za istotne. Zarząd koncentrował się na identyfikowaniu, monitorowaniu i ograniczaniu rodzajów ryzyka, tj:

1. ryzyka kredytowego (w tym ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie) wraz z ryzykiem koncentracji zaangażowań oraz rezydualnym,
2. ryzyka płynności,
3. ryzyka rynkowego: stopy procentowej i ryzyka walutowego,
4. ryzyka operacyjnego wraz z ryzykiem prawnym, ryzykiem braku zgodności, systemów informatycznych, modeli oraz ryzykiem zasobów ludzkich, z wyłączeniem ryzyka utraty reputacji i strategicznego.
5. ryzyka kapitałowego,
6. ryzyka biznesowego, w tym ryzyka strategicznego, wyniku finansowego, otoczenia ekonomicznego, ryzyka regulacyjnego, ryzyka konkurencji,
7. ryzyka warunków skrajnych,
8. ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej,
9. ryzyka zarządzania.

Rada Nadzorcza oraz Zarząd oceniały ryzyko generowane przez Bank na podstawie miesięcznych i kwartalnych raportów przygotowywanych przez niezależny od jednostek biznesowych, odpowiedzialny za pomiar, monitorowanie i raportowanie Zespół Zarządzania Ryzykiem.

Raporty przedstawiały informacje dotyczące profilu i poziomu ryzyka jak również informacje z zakresu przestrzegania ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego norm nadzorczych oraz

wyniki pomiaru ustalonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku wewnętrznych limitów ostrożnościowych.

Zarządzanie ryzykiem miało na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności biznesowej w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym.

A. Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości oraz bezpieczeństwo rozumiane jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosował metodę standardową. Zarządzaniu ryzykiem kredytowym służyła organizacja procesu zarządzania zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, a w szczególności:

1. obowiązywał rozdział funkcji pracowników generujących ryzyko od funkcji oceny i kontroli ryzyka,
2. decyzje kredytowe zapadały na kilku poziomach decyzyjnych, w zależności od wysokości zaangażowania klienta i ryzyka transakcji kredytowej,
3. Bank monitorował wszystkie ekspozycje kredytowe, w tym zabezpieczone hipotecznie oraz ekspozycje detaliczne,
4. w Centrali Banku funkcjonowało odrębne stanowisko zajmujące się ekspozycjami kredytów zagrożonych, niezależne od działalności operacyjnej,
5. w Centrali Banku funkcjonował Zespół Analiz Kredytowych, który dokonywał oceny zdolności kredytowej i ryzyka kredytowego pojedynczej transakcji kredytowej, do którego analizy trafiały transakcje kredytowe Klientów w stosunku, do których zaangażowanie przekraczało 200 tys zł (poziom był ustalany indywidualnie dla każdej placówki operacyjnej Banku – i był dostosowany do struktury portfeli poszczególnych Oddziałów),
6. w Centrali Banku funkcjonowało odrębne stanowisko zajmujące się opracowaniem procedur oceny zdolności kredytowej w podziale na segmenty klientów (osoby fizyczne, rolnicy, podmioty gospodarcze, jednostki samorządu terytorialnego), oraz odpowiedzialne za weryfikację wysokokwotowych transakcji kredytowych,
7. ustalono limity ograniczające ryzyko branżowe, a także w zakresie koncentracji zabezpieczeń oraz koncentracji geograficznej.

Wartość portfela kredytowego z uwzględnieniem klasyfikacji należności wg stanu na dzień 31.12.2015 r. przedstawia **Tabela nr 14.**

Tabela 14. Struktura jakościowa portfela kredytowego wg. stanu na dzień 31.12.2015 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan kredytów w sytuacji:					Ogółem
		Normalnej	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwej	Straconej	
		(w tys. zł)					
1	Przedsiębiorcy	189 186	35 734	1 230	2 840	3 375	**232 365**
2	Rolnicy	100 052	1 619	658	993	1 187	**104 509**
3	Osoby prywatne	34 856	2 491	73	2	361	**37 783**
4	Samorządy	3 393	-	-	-	-	**3 393**
5	**Kredyty ogółem**	**327 487**	**39 844**	**1 961**	**3 835**	**4 923**	**378 050**

Głównym źródłem ryzyka kredytowego był portfel kredytowy. W stosunku do 2014 r. uległa poprawie jakość portfela kredytowego. Wskaźnik jakości obniżył się o 0,55 pp. Udział kredytów zagrożonych w obligu na koniec okresu sprawozdawczego wyniósł 2,84%. Jednocześnie nastąpił wzrost utworzonych rezerw celowych do poziomu 4 181 tys. zł. (o 12,76% w stosunku do 2014r.). Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi wzrósł do 39,01%. Stan rezerw w 2014 r. i w 2015 r. przedstawiono w **Tabeli nr 15.**

Tabela 15. Stan rezerw na kredyty zagrożone.

Lp	Sytuacja kredytu	31.12.2014 r.			31.12.2015 r.		
		Stan kredytów	Stan rezerw	Rezerwy Kredyty	Stan kredytów	Stan rezerw	Rezerwy Kredyty
		(w tys. zł)					
1	**W sytuacji poniżej standardu**	2 381	153	**6,4%**	1 961	49	**2,5%**
2	**W sytuacji wątpliwej**	4 778	85	**1,8%**	3 835	27	**0,70%**
3	**W sytuacji straconej**	4 734	3 470	**73,3%**	4 923	4 105	**83,4%**
4	**RAZEM**	**11 893**	**3 708**	**31,18%**	**10 719**	**4 181**	**39,0%**

W związku z rozwiązaniem w 2015 r. rezerwy na ryzyko ogólne Bank utworzył rezerwę na należności detaliczne i pod obserwacją w wysokości 740,0 tys. zł.

Wg stanu na 31 grudnia 2015 r.:

3. w wyniku rozwiązania rezerwy na ryzyko ogólne, czego konsekwencją był spadek wartości kapitału uznanego w 3 przypadkach nastąpiło przekroczenie wewnętrznego limitu ustanowionego dla zaangażowania w Klienta i podmioty powiązane z nim kapitałowo i organizacyjnie w zakresie ustalonego na poziomie max 23% kapitału uznanego. Limit zewnętrzny wynikający z Rozporządzenia CRR ustalony dla takiego zaangażowania na

poziomie 25% kapitału uznanego, nie został przekroczony. W stosunku do tego zaangażowania prowadzony był stały monitoring.

4. w Banku największe zaangażowanie Klienta w ekspozycje kredytowe bilansowe i pozabilansowe oraz podmiotów powiązanych z nim kapitałowo lub organizacyjnie stanowiło 24,3% kapitału uznanego.
5. stosowano pomniejszenia podstawy o wartość zabezpieczenia, z zastosowaniem zasad wynikających z wymogów nadzorczych,
6. portfel detalicznych ekspozycji kredytowych stanowił 3,62 % obliga kredytowego, wskaźnik jakości kredytów ukształtował się na poziomie 1,77 %,
7. portfel ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie stanowił 45,26%, obliga kredytowego i 376,92 % funduszy własnych, wskaźnik jakości kredytów ukształtował się na poziomie 3,05 %,
8. suma należności z tytułu transakcji z osobami wewnętrznymi wynosiła 1 205 tys. zł., co stanowiło 2,95 % kapitału podstawowego Tier I, i nie przekroczyła obowiązujących w tym zakresie limitów (limitu wewnętrznego ustalonego na poziomie max. 10 % kapitału podstawowego Tier I i limitu zewnętrznego na poziomie max 25 % kapitału podstawowego Tier I).

B. Ryzyko płynności

Celem zarządzania płynnością finansową Banku było dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymywanie wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym przede wszystkim nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR, na bezpiecznych poziomach, zgodnych z obowiązującymi wymogami. Stabilność pozyskiwanych środków i systematyczny wzrost kwoty osadu na depozytach są szczególnie istotne dla finansowania długoterminowych należności Banku.

Zarząd zarządza płynnością poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. W tym celu Bank analizował zapotrzebowanie na środki pieniężne oraz źródła jego pokrycia, w odpowiedni sposób kształtował strukturę terminową pozycji Banku, utrzymując jednocześnie odpowiedni poziom aktywów płynnych. Udział kredytów i pożyczek netto w aktywach netto na koniec roku osiągnął poziom 67,53%. Relacja obliga kredytowego do stanu depozytów wyniosła 79,13 % a do depozytów stabilnych 106,83%. Aktywa płynne na koniec roku stanowiły 30,83% aktywów netto. Nadwyżka depozytów ponad kredyty na koniec roku wyniosła 99,7 mln zł. Baza depozytów charakteryzowała się stabilnością. Relacja depozytów stabilnych do depozytów ogółem kształtowała się na poziomie 74,07 %.

Bank posiadał znaczące nadwyżki środków płynnych, które lokował na rynku pieniężnym w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe. Wskaźniki płynności do 1 m-ca i do 3 m-ca kształtowały się na bezpiecznym poziomie. Niemniej Bank asekuracyjnie posiadał bezwarunkowy limit operacyjny oraz limit dopuszczalnego debetu w Banku Zrzeszającym. W omawianym okresie Bank spełniał obowiązujące nadzorcze normy płynności. W omawianym okresie doskonalono proces zarządzania płynnością. Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych dla ryzyka płynności, analizując 30-procentowe obniżenie poziomu depozytów i wpływ zmian na wynik finansowy i fundusze własne. Poziom ryzyka płynności nie stanowił zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań.

C. *Ryzyko stopy procentowej*

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej było utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii działania Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się w sposób całościowy. Zarządzaniem objęto wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku. W pomiarze ryzyka brana była pod uwagę aktualna i planowana działalność Banku.

W 2015 r. Bank monitorował ryzyko stopy procentowej za pomocą luki (niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych), analizował:

1. ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
2. ryzyko bazowe,
3. ryzyko opcji klienta
4. ryzyko krzywej dochodowości.

Analiza obejmowała wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy i fundusze własne. Ryzyko stopy procentowej w Banku znajduje się na poziomie umiarkowanym. Analizy wskazują na wyższe ryzyko bazowe niż ryzyko niedopasowania w przedziałach przeszacowania co jest skutkiem struktury stóp procentowych aktywów i pasywów oraz dużej ilości produktów o stopach procentowych poniżej 200 pb. Analiza krzywej dochodowości wskazuje, że Zarząd Banku prawidłowo zainwestował środki, stopy na rynku znajdują się na poziomie rentowności osiąganej przez Bank.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeprowadzano testy warunków skrajnych, obejmujące spadek podstawowych stóp procentowych o 200 pb.

D. *Ryzyko walutowe*

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym było dążenie do utrzymania pozycji walutowej całkowitej w wysokości, która nie wymaga utrzymania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Zarządzaniu ryzykiem służyła organizacja procesu zarządzania zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, a w szczególności zapewniono podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym uwzględniający rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność walutowa) od funkcji niezależnej jego oceny i kontroli. Powyższy rozdział zachowany jest również na szczeblu Zarządu.

Na dzień 31.12.2015 r. limity ograniczające ryzyko walutowe nie zostały przekroczone, nie wystąpił również wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego. Skala działalności walutowej była niewielka. Aktywa walutowe na koniec ubiegłego roku stanowiły 1,51% sumy bilansowej, pasywa 1,51%. Poziom ryzyka walutowego oceniono jako niski.

Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych, które obejmowały wzrost/spadek kursu walut o 30 %, prognozując wpływ zmian na poziom całkowitej pozycji walutowej Banku, fundusze własne Banku oraz planowany wynik finansowy brutto.

E. Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym było ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności było stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka będącego ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa było systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych, oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko modeli było dążenie do stosowania prostych modeli o uznanym charakterze, monitoring strat w ramach rejestrów ryzyka operacyjnego, walidacja i administrowanie w ramach corocznych przeglądów zarządczych polityk, strategii, instrukcji, procedur zarządzania ryzykiem, w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka utraty reputacji była budowa właściwego wizerunku Banku i przeciwdziałanie zjawiskom grożącym utracie wizerunku Banku, jako: stabilnego podmiotu finansowego, spełniającego wymagania prawne i regulacyjne, właściwie reagującego na potrzeby klientów oraz uczestniczącego w pozytywny sposób w rozwoju lokalnego środowiska.

Z ryzykiem operacyjnym związane jest również ryzyko w obszarze zasobów ludzkich, które Bank definiuje jako ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek niemożności pozyskania i utrzymania pracowników i menedżerów o odpowiednich kwalifikacjach.

W 2015 r. zdarzenia i incydenty ryzyka operacyjnego generujące rzeczywiste i potencjalne straty ewidencjonowano w systemie informatycznym, wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Bank dokonywał wyceny zdarzeń, ustalając rzeczywiste i potencjalne koszty, które za 2015 r. oszacowano na kwotę 169,7 tys. zł. Bank określił tolerancję/apetyt na ryzyko oraz zdefiniował procesy kluczowe i krytyczne, dla których opracował plany ciągłości działania.

Monitorowaniem zdarzeń ryzyka operacyjnego zajmował się Zespół Zarządzania Ryzykiem. Bank wyznaczał wymóg kapitałowy, stosując metodę podstawowego wskaźnika. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na koniec 2015 r. wyniósł 2 783,9,0 tys. zł.

W ocenie Zarządu system zarządzania ryzykiem operacyjnym był adekwatny do skali i profilu działalności. Bank kładł duży nacisk na zabezpieczenie się przed skutkami ryzyka operacyjnego, pamiętając jednak o kosztach tych zabezpieczeń.

Testy warunków skrajnych ryzyka operacyjnego obejmowały 3-krotny wzrost oszacowanych kosztów zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych z okresu 3 lat wstecz.

F. Ryzyko kapitałowe

Celem strategicznym w zakresie ryzyka kapitałowego było zapewnienie odpowiedniej struktury funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności. Bank realizował powyższe poprzez optymalizację wyniku finansowego oraz przeznaczanie go na zwiększenie funduszy własnych Banku. W okresie sprawozdawczym Bank przeznaczył 100 % zysku netto na fundusze własne niepodzielne.

Fundusze własne na 31.12.2015 r. wynosiły 56 766 tys. zł. W strukturze funduszy dominowały fundusze podstawowe (75,1% funduszy własnych), w tym fundusz zasobowy, który stanowił prawie 70% wszystkich funduszy. Na koniec omawianego okresu nastąpił spadek funduszu udziałowego do poziomu 5,7% oraz spadek funduszy uzupełniających do poziomu 24,9% ogółu funduszy brutto.

Strukturę funduszy własnych brutto przedstawiono w **Tabeli nr 16.**

Tabela 16. Struktura funduszy własnych Banku wg stanu na dzień 31.12.2015r.

L.p.	Struktura funduszy	31.12.2014 r.		31.12.2015 r.		Dynamika
		Wartość (w tys. zł)	**Struktura**	**Wartość (w tys. zł)**	**Struktura**	2015/2014
1	Fundusz zasobowy	34 720	66,6%	39 404	69,4%	113,5 %
2	Fundusz udziałowy	3 232	6,2%	3 234	5,7%	101,1%
3	Fundusze uzupełniające w tym :	14 148	27,2%	14 128	24,9%	99,9%
	fundusz z aktual. wyceny	152	0,3%	128	0,2%	84,2 %
	fundusz z tytułu zalicz. emisji obligacji własnych	14000	6,9%	14000	24,7%	100,0 %
	RAZEM	52 104	100%	56 766	100%	108,9 %

Poczynając od 01.01.2014 r. w zakresie rachunku funduszy własnych i adekwatności kapitałowej obowiązują przepisy Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (CRR) oraz Rozporządzenie uzupełniające nr 241/2014 z 14.01.2014r.

Zgodnie z otrzymaną interpretacją KNF wobec niepełnej implementacji ustawy o funkcjonowaniu banków zrzeszających i banków spółdzielczych do przytoczonych wyżej przepisów (niezgodność art. 10c ustawy z art. 10 ust. 3 rozporządzenia 214/2014 UE w zakresie zamkniętego katalogu przypadków, w których Zarząd byłby upoważniony do odmowy lub ograniczenia wypłaty udziałów) do czasu nowelizacji ustawy fundusz udziałowy zaliczany będzie do funduszy własnych w ograniczonym zakresie. Poziom funduszy własnych netto wg. CRR/CRD na dzień 31.12.2015 r. przedstawiono w **Tabeli nr 17.**

Tabela nr 17. Fundusze własne wg. CRR/CRD uwzględniane do wyliczenia współczynników kapitałowych

		Stan (w tys. zł) 31.12.2015 r.	Struktura
1.	**Fundusz udziałowy**	1 919	3,6%
2.	**Fundusz zasobowy**	39 404	73,6%
3.	**Pomniejszenia funduszy Tier I**	-1094	
4.	**Fundusze Tier I po korektach**	**40 229**	**75,1%**
5.	**Zobowiązania podporządkowane (obligacje)**	14 000	26,1%
6.	**Fundusze Tier II**	14 000	26,1%
7.	**Pomniejszenia funduszy Tier II**	-675	
8.	**Fundusze Tier II po korektach**	**13 325**	**24,9%**
9.	**Razem fundusze własne netto**	**53 554**	**100%**

Adekwatność kapitałowa Banku oceniana była w oparciu o sformalizowane procedury wewnętrzne, zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Badaniu podlegały wszystkie ryzyka zidentyfikowane w Banku, w wyniku czego tworzono wymóg kapitałowy. Dodatkowy kapitał tworzony był w większości na podstawie wyników testów warunków skrajnych.

Stres testy dla ryzyka kapitałowego obejmowały 2 warianty zmian i ich wpływu na wielkość współczynnika kapitałowego tj. obniżenie o 2% funduszy własnych oraz pełne wykorzystanie limitów alokacji kapitału, zakładanych w Planie ekonomiczno - finansowym.

Wymóg kapitałowy na ryzyka I Filara obliczany był miesięcznie, na ryzyka II Filara kwartalnie.

W 2015 r. odpowiedni poziom oraz właściwa struktura funduszy własnych w pełni zabezpieczały ryzyko związane z prowadzoną działalnością. Sytuacja w obszarze adekwatności kapitałowej była stabilna. Całkowity współczynnik kapitałowy w całym okresie kształtował się na dobrym poziomie, zapewniając bezpieczeństwo środków zgromadzonych na rachunkach bankowych. Wymogi kapitałowe prezentuje **Tabela nr 18.**

Tabela 18. Wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka wg stanów na 31.12.2015r.

RYZYKO	WYMÓG KAPITAŁOWY
FILAR I	
Ryzyko Kredytowe	29 152
Ryzyko Rynkowe	-
Ryzyko Operacyjne	2 784
Ryzyko Koncentracji	-
SUMA	31 936
FILAR II	
Ryzyko Kredytowe	1 143
Ryzyko Stopy procentowej	579
Ryzyko Płynności	158
SUMA	1 880
Oszacowany wymóg kapitałowy	**33 816**
Całkowity współczynnik kapitałowy	**13,41%**
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności	**12,67%**
Współczynnik Tier I	**10,08%**

Łączny współczynnik kapitałowy został obliczony zgodnie z wytycznymi zawartymi w standardach CRR. Relacja całkowitego wymogu kapitałowego do funduszy własnych netto wynosiła 61,9%. Nadwyżka funduszy ponad wymagany kapitał wewnętrzny wynosząca 20,8 mln zł. pozwala na rozszerzenie działalności i umożliwia stabilny rozwój Banku.

G. Ryzyko wyniku finansowego

Ryzyko biznesowe rozumiane jest jako ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych przez Bank z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko to obejmuje ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji, gdzie:

1. ryzyko strategiczne (działalności, biznesowe) - ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany
2. ryzyko wyniku finansowego - ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału, w tym ryzyko odnoszące się do niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności wynikającego z zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów finansowych,
3. ryzyko otoczenia ekonomicznego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na Bank (cykliczności),
4. ryzyko regulacyjne - ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności,
5. ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na Bank.

W 2015 r ryzyko wyniku finansowego było uznane za ryzyko istotne. Bank zarządzał ryzykiem wyniku finansowego opracowując Plan ekonomiczno – finansowy, który uwzględniał wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyka i adekwatność kapitałową w okresie planowanym. Zasady zarządzania ryzykiem poprzez analizę realizacji założeń Planu i Strategii działania - określała „Instrukcja sporządzania i monitorowania Strategii działania oraz planu ekonomiczno – finansowego Banku Spółdzielczego w Płońsku", jak również „Instrukcja zarządzania ryzykiem wyniku finansowego w Banku Spółdzielczym w Płońsku".

H. Ryzyko warunków skrajnych

Ryzyko wynikające z nieoczekiwanych zdarzeń związanych m.in. ze skrajnymi zakłóceniami parametrów cenowych, poziomu płynności rynków, zmienności parametrów cenowych, przed którymi Bank winien się zabezpieczyć poprzez analizę warunków zewnętrznych i możliwych scenariuszy, poprzez stosowane techniki i testy skrajnych warunków. Bank Zarządza tym ryzykiem w odniesieniu do poszczególnych jego rodzajów.

I. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

J. Ryzyko zarządzania

Ryzyko związane z niewłaściwym zarządzaniem, złą identyfikacją i ograniczaniem ryzyka prowadzonej działalności, brakiem lub niewystarczającym działaniem kontroli wewnętrznej, nieodpowiednim stosowaniem procedur wewnętrznych lub ich nieprzestrzeganiem.

2. System kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej było wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniających się do zapewnienia skuteczności i efektywności działania oraz zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

System kontroli wewnętrznej obejmował:

1. mechanizmy kontroli ryzyka, w ramach których funkcjonowały procedury wykonywania czynności bankowych, limity wewnętrzne oraz dobrze zorganizowana kontrola wewnętrzna,
2. badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa,
3. audyt wewnętrzny.

Kontrola wewnętrzna obejmowała:

1. kontrolę wewnętrzną sprawowaną przez kierowników jednostek organizacyjnych w stosunku do podległych pracowników,
2. kontrolę wewnętrzną sprawowaną z ramienia Centrali przez Dyrektora Departamentu Ryzyka i Bezpieczeństwa wobec jednostek i komórek organizacyjnych Banku,
3. audyt wewnętrzny wykonywany przez Departament Audytu Banku Zrzeszającego na podstawie odrębnej umowy.

Kontrola wewnętrzna sprawowana przez Dyrektora Departamentu Ryzyka i Bezpieczeństwa oraz audyt wewnętrzny odbywały się na podstawie zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów kontroli. Głównym celem audytu wewnętrznego było badanie i opiniowanie zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku oraz badanie i ocena funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, pod kątem adekwatności, spójności i efektywności.

Wyniki przeprowadzonych kontroli zostały opisane w raportach / protokołach z kontroli i audytu oraz zostały odpowiednio udokumentowane. Na podstawie raportów z kontroli wykonywanej w ramach audytu wewnętrznego oraz przez Dyrektora Departamentu Ryzyka i Bezpieczeństwa Prezes Zarządu wydała zalecenia pokontrolne, które są sukcesywnie realizowane zgodnie z terminem określonym w zaleceniach.

Funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej nadzorowała Rada Nadzorcza poprzez:

1. zatwierdzanie „Regulaminu organizacyjnego Banku Spółdzielczego w Płońsku" oraz „Regulaminu Kontroli Wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Płońsku",
2. zatwierdzanie planów (wieloletnich i rocznych) kontroli i audytu wewnętrznego,

3. zatwierdzanie sprawozdań z wykonania planów audytu i kontroli
4. zapoznawanie się z raportami z kontroli przeprowadzanych przez Bank Zrzeszający i Dyrektora Departamentu Ryzyka i Bezpieczeństwa.

Rada Nadzorcza dokonała oceny adekwatności, efektywności i skuteczności całości systemu kontroli wewnętrznej jak i poszczególnych jego elementów.

XI PRZEWIDYWANE WARUNKI REALIZACJI WYNIKU FINANSOWEGO W 2016 ROKU.

Kluczowe parametry makroekonomiczne sygnalizują, iż tempo wzrostu w 2016 r. w Polsce może być wyższe niż osiągnięte za 2015 r. Oczekuje się, że rosnąca konsumpcja i popyt gospodarstw domowych wspomagany zmianami fiskalnymi i niskim bezrobociem powinny przyczynić się do wzrostu gospodarczego. Należy spodziewać się także pozytywnych trendów wśród innych wskaźników, jak choćby inflacja czy kurs złotego. Jednocześnie występuje szereg zagrożeń, związanych ze spowolnieniem inwestycji finansowanych ze środków unijnych, ze słabnącą koniunkturą w krajach rozwijających się, głównie w Rosji i Chinach, z utrudnieniami w handlu związanymi z ograniczeniem swobodnego przepływu towarów wewnątrz strefy Schengen, ryzykiem wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej oraz konfliktem zbrojnym na Ukrainie i w Syrii.

Sytuację w sektorze bankowym w Polsce w następnych latach determinować będą czynniki, generujące wzrost kosztów lub spadek przychodów takie jak:

1. wprowadzony nowy podatek w wysokości 0,44 proc. aktywów,
2. wzrost składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny wynikający z regulacji unijnych i sytuacji w krajowym sektorze finansowym,
3. wprowadzone limity dotyczące pobieranych od konsumentów odsetek, opłat i prowizji,
4. wzrost obowiązków informacyjnych banków wobec klientów i organów zewnętrznych,
5. nowa składka na rzecznika finansowego,
6. utworzenie funduszu wsparcia kredytobiorców mieszkaniowych,
7. koszty wsparcia kredytobiorców walutowych,
8. konieczność działania w środowisku rekordowo niskich stóp procentowych,
9. wzrost wymagań dotyczących kapitału , wynikający z regulacji unijnych,
10. wzrost kosztów ochrony przed przestępczością elektroniczną.

Ocenia się, iż zdolności sektora bankowego w Polsce do absorpcji strat i radzenia sobie z szokami znacząco osłabną. Agencja Standard & Poor's zmieniła perspektywę ratingu dla sektora bankowego w Polsce ze stabilnej na negatywną. Przewiduje się , iż ze względu na presję konsolidacyjną oraz strategiczne decyzje zagranicznych spółek-matek , może ulec zmianie struktura sektora bankowego.

Część przedstawionych powyżej niekorzystnych zjawisk nie dotyczy sektora bankowości spółdzielczej – ze względu na skalę i rodzaj prowadzonej działalności - nie płacą podatku bankowego i nie mają problemu z kredytami we frankach. Powyższe nie oznacza, że sytuacja sektora jest korzystniejsza, bowiem 2016 r. jest okresem tworzenia Systemów Ochrony i finansowania kosztów działania Organów Zarządzających Systemem Ochrony. Jednocześnie uczestnicy Systemów Ochrony zobowiązani są do zbudowania funduszy pomocowych oraz mechanizmów zarządzania ryzykiem.

Przekształcenia powyższe generują w początkowym okresie znaczący wzrost kosztów i tym samym obniżenie rentowności działania banków spółdzielczych. W zamian mają zapewniać płynność i bezpieczeństwo działania uczestników. Zwolnienie z obowiązku spełnienia norm płynności poszczególnych banków w zamian za zachowanie płynności w całej grupie pozwoli na wzrost środków możliwych do zaangażowania w akcję kredytową. Jednak znacząca poprawa efektywności wymagać będzie zmiany strategii działania Zrzeszeń i nowego podziału realizowanych zadań.

Zebranie Przedstawicieli Banku podjęło Uchwałę o przystąpieniu Banku Spółdzielczego w Płońsku do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS będąc przekonanym, że w coraz bardziej konkurencyjnym i skomplikowanym otoczeniu prawnym i gospodarczym pojedyncze banki spółdzielcze nawet tzw. duże nie są w stanie cenowo i technologicznie utrzymać w dłuższej perspektywie swojej pozycji rynkowej. Zarząd Banku jest przekonany o potrzebie działania banków lokalnych w Polsce. W ocenie Zarządu utworzenie w Zrzeszeniach Systemów Ochrony otwiera nowy rozdział w historii rozwoju bankowości spółdzielczej.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Płońsku:

1. **Teresa Kudlicka** – *Prezes Zarządu* .....

2. **Dariusz Konofalski** – *Wiceprezes Zarządu ds. handlowych* .....

3. **Barbara Szczypińska** – *Wiceprezes Zarządu ds. ekonomiczno – finansowych* .....

4. **Wioleta Ciulińska** – *Członek Zarządu* .....

5. **Robert Malinowski** - *Członek Zarządu* .....

Płońsk, dnia 11 luty 2016r.

BIEGŁY REWIDENT
Nr Ew. 7BR 5749
mgr Lech Nikołajuk